

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

I. 9.

B C [D] [P] [Z].
L Δ.
1. 33.
E K M S U V.

φὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὁζείαν· ⁹Ὁζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκιάν· ¹⁰Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς· Ἀμώς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσειάν· ¹¹Ἰωσειάς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχουίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

nuit Ioram; Ioram autem genuit Oziam; ⁹ Ozias autem genuit Ioatham; Ioatham autem genuit Achaz; Achaz autem genuit Ezechiam; ¹⁰ Ezechias autem genuit Manasse; Manasses autem genuit Amon; Amon autem genuit Iosiam; ¹¹ Iosias autem genuit Iechoniam et fratres eius in transmigratione Babylonis.

§ P

§ b

³ ¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχουίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ· ¹³ Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακίμ· Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ· ¹⁴ Ἀζώρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ· Ἀχείμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιοῦδ· ¹⁵ Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν· Μαθθάν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ· ¹⁶ Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν ἀνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

¹² Et post transmigrationem Babylonis Iechonias genuit Salathiel; Salathiel autem genuit Zorobabel; ¹³ Zorobabel autem genuit Abiud; Abiud autem genuit Eliachim; Eliachim autem genuit Azor; ¹⁴ Azor autem genuit Sadoc; Sadoc autem genuit Achim; Achim autem genuit Eliud; ¹⁵ Eliud autem genuit Eleazar; Eleazar autem genuit Matthan; Matthan autem genuit Iacob; ¹⁶ Iacob autem genuit Ioseph virum Mariae; de qua natus est Iesus qui vocatur Christus.

§ Z

^β ⁴ ¹⁷ Πᾶσαι ὅν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

¹⁷ (2, 10.) Omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim, et a David usque transmigrationem Babylonis generationes quattuordecim, et a transmigratione Babylonis usque ad Christum generationes quattuordecim.

8, 9. Ὁζείαν Ὁζείας ΒΔ. (vid. D in Luc. iii.) Theb. | Ὁζείαν Ὁζείας ᄂ. C. rel.
9. Ἰωάθαμ 2°. | Ἰωθαμ 33.
— Ἀχαζ bis] Ἀχας C.
9, 10. Ἐζεκιάν Ἐζεκίας C. rel. | Ἐζεκιαν Ἐζεκίας B. ap. L. Tf. (vid. D in Luc. iii.)
10. Μανασσῆ Μανασσῆ] Μανασση Μανασσης Δ.
— Ἀμώς bis BC (D in Luc. iii.) Δ. 1. 33. M. c. ff¹. g. 1-2. Memph. Theb. Arm. Æth. | Ἀμων bis ᄂ. L. rel. Vulg. a. f. Syrr. Cr. Pst. & Hel.
10, 11. Ἰωσειαν Ἰωσειας ΒΔ. (vid. D in Luc. iii.) Theb. | Ἰωσιαν Ἰωσιας ᄂ. C. rel.
11. I. δὲ ἐγέννησεν] add. τον Ἰωακειμ, Ἰωακειμ δὲ ἐγέννησεν (1.) 33. MÜ. Syr. Hcl.* in codd. quibusdam. Syr. Hier. (vid. D in Luc. iii.) (τ. Ιακειμ, Ἰωακειμ δὲ ἐγεν. 1.) “Joseph enim Joacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Matthaeus generationem ejus exponit.” Iren. 218. | Contra, MSS. et Verss. rel. “tredecim generationes.” Hil. 611. sic etiam Porphyrius apud Hieron.

11, 12. μετοικεσίας... μετοικεσιαν BsCP (Δ). 33. MSS. | μετοικησ. bis L. 1. (E) KUV. (μετοικισ. E. 1°) | sic etiam ver. 17, exc. 1. (et E ibi habet 1°. μετοικισ.)
12. ἐγέννησεν bis] γεννα B. sic etiam ver.
13. (1°. Bth. ter Beh.) | Contra, CPLΔ. (1.) 33. rel.
— Σελαθιηλ bis B. h.
12, 13. Ζορομβαβελ bis (Δ.)
13. ἐγέννησεν 1°.] ἐγεννη 1. (vid. B. supra.)
— Ἐλιακιμ bis MV.
13, 14. Ἀζορ bis 1.
14. Ἀχειμ bis BsCP. rel. | Αχιμ L. 33. MSV. | Αχειν Δ. | Αχιν 1. Syrr. Cr. & Pst. (2°. Hcl. txt.) Memph. Arm.
15. Μαθθαν B* (D in Luc. iii.) | Ἰμαθθαν bis ᄂ. CPL. rel. Memph. Theb. (2°. Μαθθας 33. b.)
16. τον ἀνδρα] om. τον Δ.
— τον ἀνδρα Μαρίας ἐξ ἧς ἐγεννηθη Ἰησοῦς. | sic, MSS. Vulg. ff¹. Syrr. Pst. & Hcl. (Theb.) Æth. | cui desponsata est Maria virgo quae genuit Jesum. Syr. Cr. | cui desponsata virgo Maria genuit Jesum. a. g¹. Arm. Sic, sed, peperit

Christum Jesum. d. | cui desponsata erat virgo Maria; virgo autem Maria genuit Jesum. b. (it. c) | om. Ἰησοῦς 1. | ἐξ ἧς ἐγεν. I.] haec quae peperit Jesum. Memph.
16. ὁ λεγομενος] om. b. (d. ut sup.) Syr. Cr.
17. αἱ & τῆς 1°.] om. Δ.
— sub finem] add. omnes itaque generationes ab Abraam usque in adventum Jesu Christi generationes sunt XLII. b. c. Æth. | (Contra, a. d. f. ff¹.)
18. χριστου (D Lat. Gr. hiat) Vulg. a. b. c. d. f. ff¹. Syr. Cr. Iren. 204, 5. 191. “Ceterum potuerat dicere Matthaeus: Jesu vero generatio sic erat; sed praevidens Spiritus Sanctus depravatores, et praemunens contra fraudulentiam eorum, per Matthaeum ait; Christi autem generatio sic erat.” Iren. 204, 5. | χριστου Ἰησου B. Beh. Orig. Int. iii. 965^d. | Ἰησου χριστου ᄂ. CPZL. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm.

11. transmigrationem Am. | 14. Saddoc (bis) Am. | 17. omnes itaque Cl.

II. 2.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Vulg. a. [b.] c.
Syr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.

§ D
¶ P

U Es. 7:14.

Lu. 2:7, 21.

5¹⁸ Τοῦ δὲ ἁγίου πνεύματος ἁγίου. ¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολύσαι αὐτήν. ²⁰ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων, Ἰωσήφ υἱὸς Δαυεὶδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναικά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἁγίου. ²¹ τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ²² τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥῆθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, ²³ ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.

6²⁴ Ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ παρέλαβεν τὴν γυναικα αὐτοῦ. ²⁵ καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως ὅτε ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

¹⁸ Christi autem generatio sic erat: (^{3,5}) Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, ante quam convenirent inventa est in utero habens de spiritu sancto. ¹⁹ (^{4,10}) Ioseph autem vir eius, cum esset iustus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. ²⁰ Haec autem eo cogitante, ecce angelus domini in somnis paruit ei dicens, Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est. ²¹ Pariet autem filium, et vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. ²² Hoc autem totum factum est ut adimpleretur id quod dictum est a domino per prophetam dicentem, ²³ Ecce virgo in utero habebit et pariet filium, et vocabunt nomen eius Emmauehel, quod est interpretatum Nobiscum deus.

²⁴ Exsurgens autem Ioseph a somno fecit sicut praecepit ei angelus domini, et accepit coniugem suam. ²⁵ Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum, et vocavit nomen eius Iesum.

II. A⁷ 7¹ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα λέγον-

¹ Cum ergo natus esset Iesus in Bethleem Iudaeae in diebus Herodis regis, ecce magi ab oriente venerunt Hierosolymam

Æth. Orig. (e schedis Grabii et Combe-fisij) iii. 965. ad inam paginam. *Eus.* D.E. 320^b.
18. γενεσις BCPZ. Δ. 1. S. Syr.Hcl. *Eus.* D.E. 320^b. | †γεννησις Ξ. L. 33. rel. — μνηστευθεισης] †add. γαρ Ξ. C²PL. 33. rel. d. *Eus.* D.E. 320^b. | om. BC*Z. 1. Vulg. a. b. c. f. ff¹. Syrr.Crt.Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. *Iren.* 204. (n.l. Æth.)
— της μητρος αυτου] om. d. (hiat D.)
— εἰρηθη] ἡρεθη 1.
19. ὁ ανηρ αυτης δικαιος ων και] quia vir justus erat. Syrr.Crt. (Æth.)
— δειγματισαι BZ. 1. *Eus.* ad Steph. i. 221 *diserte.* | †παραδειγματισαι Ξ. CPL. 33. rel. Syrr.Hcl.mg.Gr. *Eus.* D.E. 320^b. | add. Mariam. Syrr.Crt.
20. ιδου] om. a. Syrr.Crt. & Hcl.
— αυτω] ipso Josepho. Syrr.Crt. (Theb.)
— Μαριαμ CDPZ. rel. *Orig.* i. 381^b. *Eus.* D.E. 320^b. | [Μαριαν BL. 1. *Eus.* in Es. 382^a.
— εν αυτη γεννηθεν] in ea nascetur. a. | ex ea nascetur. b. f. g'. (Memph.) Æth. | ex ea nascitur. c. | natum ex ea. Syrr.Crt.

20. εστιν ἁγιον BsCPZ. rel. *Eus.* D.E. 320^b. in Es. 382^a. ad Steph. i. 222. | ἁγιον εστιν DL. *Iren.* 204. 259. *Orig.* i. 381^b. | add. genitum. Syrr.Crt.
21. τεξεται] add. tibi. Syrr.Crt.
— καλεισεις] καλεισι L* g'.
— τον λαον αυτου] mundum. Syrr.Crt.
22. ὁλον] om. Syrr.Crt. *Iren.* 204. 216.
— Κυριου BCDZ. Δ. 1. 33. | †praem. του Ξ. L. rel. *Eus.* D.E. 320^b.
— δια] add. Ἡσαιον D. a. b. c. f. g'. Syrr. Crt. & Hcl. Syrr.Hier. Arm. *Iren.* 216. | Contra, BsCZL. 1. 33. rel. Vulg. ff¹. Syrr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Iren.* 204. 259. *Eus.* D.E. 320^b.
— λεγοντος] om. f. Syrr.Pst. Arm. *Iren.* 204. 216. (contra, 216.)
23. καλεισουσιν *Eus.* D.E. 98^a. | καλεισει D. d***Eus.* D.E. 320^b. (vocabit d. f¹.) | vocabitur. Syrr.Crt. *Orig. Int.* iii. 109^b.
— ὁ θεος CDL. 1. 33. rel. *Eus.* D.E. 98^a. 320^b. | om. ὁ B. *Bch.* (n.l. Z.)
24. εγερθεις BC*Z. 1. | †διεγερθεις Ξ. DC³ L. 33. rel.
— ὁ Ιωσηφ BsCD. rel. | om. ὁ ZAK.

24. την γυναικα αυτου] Mariam Syrr.Crt. (add. Mariam Æth.)
— αυτου] εαντου Z.
25. (In Syrr.Crt. sic: et caste cum ea vivebat donec, &c.)
— εγινωσκεν BCZL. rel. Vulg. Syrr.Hcl. | εγνω D. b. c. d. f. ff¹. g¹.². (a hiat.) Syrr.Pst. *Hil.* 612.
— ου] CDZ. | om. B. *Bch.*
— υιον BZ. 1. 33. (a vid.) b. c. g¹. h. Syrr.Crt. | τον υιον Memph. | τ. vi. αυτης Theb. | †τον υιον αυτης τον πρωτοστοκον Ξ. CD*². rel. Vulg. (d.) ff¹. Syrr.Pst. & Hcl. Arm. Æth. (om. αυτης D². L. d.) filium suum unigenitum g². (vid. Luc.)
1. δε] om. M*.
— της Ιουδαίας Am. d. f. Syrr.Hcl. | Juda Vulg. Cl. Syrr.Crt. & Pst. | Judae ff¹. g². | civitatem (s.-¹⁰) Judaeae a. b. c. g'.
— Ἱεροσόλυμα BsC³DZ. 1. 33. MSS. *Eus.* D.E. 374^d. | Ἱεροσσαλημ C*ΛΔΕΚUV. *Eus.* D.E. 342^d. 418^a.

20. apparuit in somn. Cl. | filii Am. | 22. ον. id. Cl.
1. Juda Cl.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

II. 3.

BCD(2).
L Δ.
1. 33.
EKMSUV.

τες, Πού ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ³ ἀκούσας δὲ τὸ βασιλεὺς Ἡρώδης ἔταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱερουσόλυμα μετ' αὐτοῦ. ⁴ καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. ⁵ οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεεμ τῆς Ἰουδαίας. οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, ⁶ Καὶ σύ, Βηθλεεμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμοσίν Ἰούδα· ἐν σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγεγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.⁷

⁴ Mic. 5:2.
Joh. 7:42.

¶ Z

⁸ Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, ⁸ καὶ πέμφας αὐτοὺς εἰς Βηθλεεμ εἶπεν, Πορευθέντες ⁹ ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὶ δὲ εὔρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. ⁹ οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθῶν ἐστάθη¹⁰ ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ¹⁰ ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα· ¹¹ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. ¹² καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ

² dicentes, Ubi est qui natus est rex Iudaeorum? Vidimus enim stellam eius in oriente, et venimus adorare eum. ³ Audiens autem Herodes rex turbatus est, et omnis Hierosolyma cum illo. ⁴ Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. ⁵ (3, 7.) At illi dixerunt ei, In Bethleem Iudaeae. Sic enim scriptum est per prophetam, ⁶ Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exiit dux qui reget populum meum Israhel.

⁷ (9, 10.) Tunc Herodes, clam vocatis magis, diligenter didicit ab eis tempus stellae quae apparuit eis; ⁸ et mittens illos in Bethleem dixit, Et interrogate diligenter de puero; et cum inveneritis, renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum. ⁹ Qui cum audissent regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret supra ubi erat puer. ¹⁰ Videntes autem stellam gavisii sunt gaudio magno valde; ¹¹ et intrantes domum invenerunt puerum cum Maria matre eius, et procidentes adoraverunt eum; et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum tus et murram. ¹² Et responso accepto in somnis,

2. εἶδομεν] -ωμεν LM.

— αὐτῷ] αὐτον Δ.

3. ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης BDZ. 1. b.c.h. Memph. *Eus.* D.E. 342^d. | † Ἡρ. ὁ βασιλ. CL 33s. rel. Vulg. a.f. ff¹. Syrr. Cr. Pst. & Hel. Theb. Arm.

— πᾶσα] om. D. | add. ἡ Z. *Eus.* D.E. 342^d.

4. ἀρχιερεῖς] ἱερεῖς Δ.

— ἐπυν. παρ' αὐτῶν] dixit eis Syrr. Cr. | om. παρ' αὐτῶν D. (ad fin. paginae.) | *Contra*, *Eus.* D.E. 342^d.

5. εἶπον CDZ. rel. | εἶπαν B.

— τῆς Ἰουδαίας Am. a.c.d.f. Syrr. Hel. | *Judae* Vulg. Cl. ff¹. Syrr. Cr. & Pst. Syrr. Hier. | civitatem Iudaea b.

— γὰρ] om. L.

6. γῆ Ἰούδα sic. Vulg. Syrr. Hel. | τῆς Ἰουδαίας D. a.c.f.g¹. | *Judae* Hil. 452. | (*Judaea* b.) terra Iudaeorum ff¹. | om. γῆ Syrr. Cr. & Pst. (οἶκος τοῦ Εφραθα *Eus.* D.E. 342^d. c Mic.).

6. οὐδαμῶς *Eus.* D.E. 342^d. | μη D. | non a.b.c.d.f.g¹. Syrr. Cr. & Pst. Hil. 452. | numquid ff¹. (οὐδαμ. ελαχ. ειη (sic) εν τ. ἡγεμ. Ἰούδα E. in mg.**)

— εν τοῖς ἡγεμοσίν] à regno Syrr. Cr.

— εκ σου B² ZL. rel. *Eus.* D.E. 342^d. | εἰς σου C. | εκ ου D. | εἰς σου B*.

— γὰρ] add. μοι CK. Arm. | *Contra* Bs DZ. rel. *Just.* Tr. 78. *Eus.* D.E. 342^d.

— ποιμανεῖ] ποιμενει D.

7. ἠκρίβωσεν] ἠκριβωσεν D. (et ver. 16).

8. εἶπεν] add. αὐτοῖς D. Syrr. Cr. & Pst. | *Contra*, *Eus.* D.E. 343^a.

— ἐξετάσατε ἀκριβῶς BC*D. 1. 33. Vulg. a.b.c.f. ff¹. g¹⁻². Memph. Theb. *Eus.* D.E. 343^a. | † ἀκριβῶς ἐξετάσατε τ. C³. L. rel. *Orig.* iii. 661^d. 783^d.

— ἐπαν] ὅταν D.

— ἀπαγγ.] επαγγ. D*.

9. ἀκούσαντες] ἀκουσαν D*.

— ὁ ἀστήρ] om. ὁ L.

9. εἰσθη BCD. 1. 33. *Orig.* iii. 661^d. *Eus.* D.E. 418^a. | † εἰσθη τ. L. rel. *Eus.* D.E. 343^a.

— οὐ ἦν το παιδίον sic Vulg. a.f. ff¹. rel. *Orig.* iii. 661^d. *Eus.* D.E. 343^a. 418^a. | του παιδίου D. b.c.g¹.

10. ἀστέρα] ἀστειρα C.

— σφόδρα] om. Syrr. Cr.

11. εἶδον BCDLΔ. 1. 33. EKMSUV. a.f. Syrr. Cr. Pst. & Hel. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Iren.* 205, "quem magi videntes.") *Orig.* iii. 661^d. *Eus.* D.E. 343^a. 418^a. | † εἶδρον τ. Vulg. b.c. ff¹. g¹.

— το παιδίον] τον παιδα D. | *Contra*, *Orig.* iii. 661^d. *Eus.* D.E. 343^a. 418^a.

— λιβανον και σμυρναν] σμυρ. και λιβ. Syrr. Cr. & Pst. Æth. (ζμυρναν D.)

12. χωραν αυτων] εαυτων χωραν 1.

13. αναχωρ. δε αυτων] αυτων δε αναχωρ. D. (et post eos Syrr. Cr.)

II. 20.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Vulg. a. b. c.
Syr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.

μη ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

ne redirent ad Herodem, per aliam viam reversi sunt in regionem suam.

§ Z

9¹³ Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἵκατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον^s καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ¹⁴ ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, ¹⁵ καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, ^ε Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

¹³ Qui cum recessissent, ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph dicens, Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in Aegyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi: futurum est enim ut Herodes quaerat puerum ad perdendum eum. ¹⁴ Qui consurgens accipit puerum et matrem eius nocte, et recessit in Aegyptum, ¹⁵ et erat ibi usque ad obitum Herodis; ut adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem, Ex Aegypto vocavi filium meum.

ε Hos. 11:1.

B

10¹⁶ Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. ¹⁷ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος, ^{18f} Φωνὴ ἐν Ραμᾷ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πόλυς, Ραχὴλ κλιαύουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.

¹⁶ Tunc Herodes videns quoniam inlusus esset a magis, iratus est valde; et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat a magis. ¹⁷ Tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem, ¹⁸ Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus: Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt.

f Jer. 31:15, [38:15.]

18. ἠθέλησεν

11¹⁹ Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἵφαινεταὶ κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ. ^ε τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ ὁ

¹⁹ Defuncto autem Herode, ecce apparuit angelus domini in somnis Ioseph in Aegypto ²⁰ dicens, Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram Israel: defuncti sunt enim qui quaerebant animum

• Z

ε (Ex. 4:19.)

13. αυτων BC*L. rel. | τον μαγον (sic) C³. D man. rec. || add. εις την χωραν αυτων B. | Contra, CDL. rel.
— κατ' οναρ φαίνεται C 33. K. | κατ' οναρ εφανε B. (vid. cap. i. 20). Vulg. Theb. MS. (Memph. anceps.) Arm. "apparuit Ioseph in somnis" Iren. 184. | φανεται κατ' οναρ τ. DL. 1. rel. (vid. ver. 19).
— λεγων] add. ei, Syrr.Crt. & Pst.
— το παιδιον] τον παιδα D. | Contra, Orig. i. 381^b. iii. 662^a. Eus. D.E. 296^d.
— ειπω σοι] σοι ειπω D. | Contra, Orig. i. 381^b. Eus. D.E. 296^d.
— Ἡρωδης] praem. ὁ L. | Contra, Orig. i. 381^b.
— το παιδιον...αυτο] τον παιδα...αυτον D. | Contra, Orig. i. 381^b.
14. ὁ δε] Joseph autem Syrr.Crt. & Pst. | (a.b.c.g¹). habent Joseph: Contra, Vulg. d.f.f¹.

14. εγερθει BscZ. rel. | διεγερθει D. 33. — το παιδιον] τον παιδα D.
15. Ἡρωδου] Herodis regis Syrr.Crt.
— κυριου] +praem. του ε. L. rel. | Contra, BCDZΔ. 1. 33.
— του προφητου] om. του Δ.
16. διετους] διετίας D*.
— κατωτερω] κατω D. (Contra, Petr. Alex. 43.)
— χρονον ον] χρονον Z.
17. ῥηθεν] add. ὑπο κυριου D.
— δια Ἱερεμ. BCDZ. 33. Vulg. a.b.c.f.f¹. Syrr.Pst. & Hel.(txt.) Arm. Æth. Just. Tr. 77. | + ὑπο Ἱερεμ. ε. L. 1. rel. | ὑπο του Ἱερεμ. Syrr.Hel.mg. Gr. | (verbum quod locutus est Jeremias. Syrr.Crt. | [Memph. Theb]
18. κλαυθμος] + praem. θρημος και ε. CDL. 33. K. rel. Syrr.Crt.&Hel. Arm. (LXX. Jer. φωνη)...θρηνον και κλαυθμου: MSS. θρημος και κλαυθμος.) |

Contra, BZ. 1. Vulg. a.b.c.f.f¹. Syrr. Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. Just. Tr. 77.

18. οδυρμος] βρυγμος Z (sic).
— Ραχηλ] vox Rachelis Syrr.Crt.
— ηθελεν BscL. 1. 33. rel. Syrr.Hel. Just. Tr. 77. Hipp. Ph. v. 8 (114). | ηθελησεν DZ. Vulg. a.(hiat b.)c.f.f¹. Hil. 613. | [Syrr.Crt. & Pst.]
19. Ἡρωδου] Herodis regis Syrr.Crt. & Pst.
— φαίνεται κατ' οναρ BDZ. 1. hoc ord. Vulg. (non Am.) a.c.f.f¹. Theb. | (apparuit ante angelus Am. b. Syrr.Pst.) | κατ' οναρ φαίνεται ε. CL. 33. rel. Syrr. Hel. | [Syrr.Crt. Memph.]
20. λεγων] add. ei Syrr.Crt. & Pst.
— το παιδιον] τον παιδα D. | Contra, Orig. iii. 662^a.
— παιδιου] add. ad perdendum Syrr.Crt.

13. somnio Am.* | 14. scessit Cl. | 19. angelus Domini apparuit Cl.

III. 16.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Vulg. a. b. c.
Syr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
* D*

* c. 7: 19.

§
¶
[Mar. 1: 9—11.
| Lu. 3: 21, 22.

15. εἶπεν αὐτῷ

λοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα [αὐτοῦ], εἶπεν αὐτοῖς, Γεννηματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν¹¹ ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ ποιήσατε οὖν καρπὸν ἀξίον⁹ τῆς μετανοίας· ⁹ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγείρει τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ ἦδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κείται· ¹⁰ πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ¹¹ ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω¹² ἐν ὕδατι εἰς μετανοίαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βιασάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρὶ. ¹² οὗ τὸ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναΐξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ· τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω.

15 ^{13 14} Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπὸ αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπειν ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφήσιν αὐτόν. ¹⁶ βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ

orum et Sadducearum venientes ad baptismum suum dixit eis, Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere a futura ira? ⁸ Facite ergo fructum dignum poenitentiae; ⁹ et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham: dico enim vobis quoniam potest deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham. ¹⁰ Iam enim securis ad radicem arborum posita est; omnis ergo arbor quae non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. ¹¹ (11, 12) Ego quidem vos baptizo in aqua in poenitentiam; qui autem post me venturus est, fortior me est, cuius non sum dignus calciamenta portare: ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni. ¹² (12, 5.) Cuius ventilabrum in manu sua, et permundabit aream suam, et congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.

¹³ (13, 10.) Tunc venit Iesus a Galilaea in Iordanem ad Iohannem ut baptizaretur ab eo. ¹⁴ Iohannes autem prohibebat eum dicens, Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me? ¹⁵ Respondens autem Iesus dixit ei, Sine modo: sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum. ¹⁶ (14, 1.) Baptizatus autem confestim ascendit de

7. γεννηματα] γιννηματα Δ.
8. καρπον αξιον BC[D]. Δ. 1. EKMSV.
Vulg. b.c.d.f.ff¹. Syr. Hel. Memph. Theb. Arm. Æth. Iren. 184. Orig. iv. 128^b. disertè. Hil. 615. (sing. Tert. a. Herm. 12). | καρπους αξιοους ς. L. 33. U. a.g².m. Syr. Cr. & Pst. (αξίους καρπους Orig. iv. 124^a. Lef. 163. plur. Tert. de pud. 10). — της] om. [D]
9. εαυτοις] αυτοις LΔ. | add. ὅτι 1.
— εχομεν] εχομεν L.
10. ηδη εει] + add. και ς. L. 33s. U. rel. Syr. Hel. | Contra, BC[D]. Δ. 1. M. Vulg. b.c.d.f.ff¹.g¹.m. (a. hiat.) Syr. Cr. & Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. Iren. Gr. 314. Orig. iv. 124^a. Lef. 265.
— η αξινη] om. η Δ.
11. υμας βαπτιζω B. 1. 33. Am. ff¹.g².m. Just. Tr. 49. Cypr. 279. | † βαπτιζω υμας ς. C[D]L. rel. Vulg. Cl. a.b.c.d.f. Hil. 258. vid. Luc. iii. 16. (υμας ἰδ. βαπτ. Clem. Ecl. 995. ἰμ. εν ἰδ. βαπτ. Orig. iv. 131^a. 132^b).
— και πυρι] om. ESV. m. Syr. Hier. | Con-

tra, Codd. et verss. rel. Just. Tr. 49. Iren. 231 (vel Luc. iii. 16). Clem. Ecl. 995. Orig. iii. 686^b. iv. 131^a. (132^c). Eus. in Es. 371^{a-b}. Cypr. 279. Hil. 258. 616.
12. σιτον αυτου] BsC[D]. rel. Vulg. c.d.f.m. Memph. Theb. Hil. 616. | om. αυτου L. EU(sic). a.b.ff¹.g¹. Syr. Cr. & Pst. & Hel. Arm. Just. Tr. 49. Iren. 273. Clem. Ecl. 995. (vid. Luc. iii. 17).
— αποθηκην αυτου] BL. EU. b.ff¹.g¹.m. Syr. Cr. & Pst. & Hel. Arm. Æth. | * om. αυτου ς. C[D]. 1. 3³. rel. Vulg. a.c.f. Memph. Theb. Just. Tr. 49. Iren. 273. Clem. Ecl. 995. Hil. 616.
14. Ιωαννης] om. B. Theb. Eus. in Ps. 409^b. | Contra, C[D]P (e spat.), 1. 33. rel. f.ff¹. (post αυτου a.b.c.d.g¹).
— χριαν εχω] εχω χριαν P. | Contra, BsC. rel. Hipp. Theoph. iv. (262, 3). Orig. iv. 150^d. Eus. in Ps. 409^b.
— ερχη] om. Δ.
15. προς αυτον] C[D]PLΔ. 1. 33. rel. Orig. iv. 150^d. (vid.) | αυτω B. Vulg.

a. b. c. d. f. ff¹. h. l. Memph. Eus. in Ps. 409^b. | om. g². Theb.
15. ad finem] add. ut baptizaretur; et baptizabat Jesum Syr. Cr. | add. et cum baptizaretur lumen ingens circumfulsit de aqua ita ut timerent omnes qui adveniant. a. | add. et cum baptizaretur Jesus lumen magnum fulgebat de aqua, ita ut timerent omnes qui congregati erant g¹. | και ειθις περιελαμψε τον τοπον φως μεγα Ev. Ebion. ap. Epiph. 30. 13. (και πωρ ανησθη εν τω Ιορδανη. Just. Tr. 88).
16. βαπτισθεις δε] BC*(P vid.). Vulg. ff¹.l. Syr. Pst. Memph. Theb. | † και βαπτισθεις ς. C³[D]L. 1. 33. a.b.c.d.f. g¹.h. Syr. Cr. & Hel. Hipp. Theoph. v. (263). | om. Δ.
— ὁ Ιησοῦς] om. Am. For. l. Syr. Cr. (? P)
— εθυς ανεβη] B[D]. 1. Vulg. a.b.c.f.

7. ventura Cl. | 9. potens est deus Cl. | filios Abrahæ Cl. | 11. baptizo vos Cl. | baptizavit Am. | 12. permundavit Am. | 13. Jordanem Cl. | 16. Bapt. aut. Iesus Cl.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

III. 17.

BCDP[Z].
L Δ.
1. 33.
EKMSUV.
m Joh. 1:33.
§ D*

ὑδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεφύχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, ^m καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ^s καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν [καὶ] ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

aqua, et ecce aperti sunt ei caeli, et vidit spiritum dei descendentem sicut columbam venientem super se. ¹⁷ Et ecce vox de caelis dicens, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

IV. ^ε ^β 16 ¹ ^a Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. ² καὶ νηστεύσας ἡμέρας [†] τεσσαράκοντα^a καὶ νύκτας [†] τεσσαράκοντα^a, ὕστερον ἐπέινασεν. ³ καὶ προσελθὼν [†] ὁ πειράζων εἶπεν * αὐτῷ. Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ⁴ [§] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Γέγραπται, Ὅτι ἐπ' ἄρτον μόνον ζήσεται * ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' [†] ἐν ᾧ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένου διὰ στόματος θεοῦ.

16 ¹ ^a Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. ² καὶ νηστεύσας ἡμέρας [†] τεσσαράκοντα^a καὶ νύκτας [†] τεσσαράκοντα^a, ὕστερον ἐπέινασεν. ³ καὶ προσελθὼν [†] ὁ πειράζων εἶπεν * αὐτῷ. Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ⁴ [§] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Γέγραπται, Ὅτι ἐπ' ἄρτον μόνον ζήσεται * ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' [†] ἐν ᾧ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένου διὰ στόματος θεοῦ.

¹ (15, 2.) Tunc Iesus ductus est in desertum ab spiritu ut temptaretur a diabolo. ² (16, 5.) Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus, postea esuriit. ³ Et accedens temptator dixit ei, Si filius dei es, dic ut lapides isti panes fiant. ⁴ Qui respondens dixit, Scriptum est, Non in pane solo vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore dei.

§ Z
• Deut. 8:3.
P Ps. 91:11, 12.

17 ⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ [†] ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, ⁶ καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι ^P τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀρούσιν σε,

⁵ Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit eum supra pinnaculum templi, ⁶ et dixit ei, Si filius dei es, mitte te deorsum: scriptum est enim quia angelis suis mandavit de te, et in manibus tollent te, ne

ff¹.g¹.l. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. Hipp. Theoph. v. (263). Hil. 507. | † ανεβη ευθυς CPL. rel. d.h.m. Syr.Hcl. Arm. | (om. ευθυς 33).
16. ανεωχθησαν C[D]PL. rel. | ηνεωχθησαν B. Bthly. Blc. Hipp. Theoph.
— αυτη C[D]PL. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. rel. Hipp. Theoph. Eus. D.E. 432^d. | om. B. Tol. Syr.Crt. Theb. Iren. 184 (in codd. MSS.) Hil. 507.
— το πνευμα του θεου C[D]P vid. L. rel. Hipp. Theoph. Eus. D.E. 432^d. in Ps. 409^b. | πνευμα θεου B. (om. το Memph.)
— καταβαινον] καταβαινοντα D. || add. εκ του ουρανου D. Gat. Mm. a.b.c. g¹.2.h.l. Hil. 507. | non hab. f. ff¹. Eus. D.E. 432^d. in Ps. 409^b.
— ωσει] ως D. Eus. in Ps. 409^b. | Contra, Eus. D.E. 432^d.
— και ερχομενον] om. Theb. || om. και B. Bch. Blc. Am. For. Tol. Harl.* a.b.c.g².h. Memph. Hil. 507. | Contra, CDPL. rel. Vulg. Cl. f. ff¹.m. rel. Eus. in Ps. 409^c.
— επ' Bs C³] * L. 1s. rel. Iren. 184. | προσ C*. F*. | εις D*. Eus. in Ps. 409^c. (hiat P. 33).
17. φωνη] add. audita est Syrr.Crt.
— ουτος εστιν BsCPL. rel. Vulg. c. f. ff¹.

Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. Iren. 184. Orig. i. 441^c. 452^b. Eus. D.E. 432^d. c. Mel. 49^c. 67^d. Ec. Pr. 191. in Ps. 409^c. 376^d. Hil. 507. 893. | προς αυτον, Σν ει D. a. Syrr.Crt. (Ev. Ebion. ap. Epiph. 30. 13). | ad eum, hic est b. ad eum dicens g¹. dicens ad eum h.
17. ὁ ἀγαπητός] et dilectus meus Syrr.Crt. | meus dilectus Memph. Theb.
— ευδοκησα BsD. rel. Eus. c. Mel. 49^b. 67^d. Ec. Pr. 191. | ηυδοκησα CL. Orig. i. 441^c. iii. 452^b. Eus. D.E. 432^d. in Ps. 409^c. 376^d. (h. P).
1. τοτε ὁ Ἰησοῦς ανεωχθη (B)C²DP. 1. rel. (Eus. D.E. 434^d). (om. ὁ B. Bthly. Δ. U. ?P). | ανεωχθη δε ὁ Ἰησοῦς C* vid. L. (hiat 33).
— εις την ερ. ὑπο του πν.] ὑπο του πν. εις την ερ. K.
— πνευματος] a spiritu sancto Syrr.Crt. & Pst.
2. τεσσαρακοντα bis CPLΔ | † τεσσαρακοντα ς. D 2° rel. (?B. μ D 1°).
— και νυκτας τεσσ.] και τεσσ. νυκτας D. (hoc ord. Latt.) | om. 1. Syrr.Crt.
3. προσελθων Vulg. f. ff¹.g². | προσηλθεν D. a.b.c.g¹.h. || * add. αυτη ς. CDPL. rel. a.b.c.f.g².h. Syrr.Crt.&Hcl. Theb. |

om. B. 1. 33. Vulg. ff¹.l. Syrr. Pst. Memph. Arm. Æth.
3. πειραζων] add. και D. a.b.c.g¹. | non habent Vulg. f. ff¹.g².h.l.
— ειπεν αυτη BD. 1. 33. Vulg. a.b.c. ff¹. g¹.2.h.l. Syrr.Crt. & Pst. Memph. Arm. Æth. | * om. αυτη ς. CPL. rel. f. Syr.Hcl. Theb.
— γενωνται] γενονται U.
4. ὁ δε αποκριθεις Vulg. a. ff¹. | αποκριθεις δε ὁ Ἰησοῦς D. ("Jesus" habent b.c.d.f.g.l. Syrr.Crt.)
— ειπεν] add. illi c. Syrr.Crt.
— ὁ ανθρωπος B. Bthly. CDPZLA. 1^{*}. 33. EUV. | * om. ὁ ς. KMsSs. Eus. in Ps. 367^d.
— αλλ'] αλλα C.
— εν CD. "in" Vulg. a.c.d.f. ff¹. (δ hiat.) (Clem. 277). | † εις BsPL. rel. (hiat Z). Eus. in Ps. 367^d. (vid. Luc).
— εκπορευομενη δια στοματος] om. D. b.g¹.2. Syrr.Hier. Hil. 619. (ut vid.) vid. Luc. | Contra, Vulg. (c.) f. ff¹.h. Eus. in Ps. 367^d. (hiat a).
— θεου] Domini Syrr.Crt.
5. εις την ἁγίαν πολιν] om. 33.

16. et venientem Cl.
4. in solo pane Cl. | 5. super Cl.

IV. 16.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Vulg. a. b. c.
Syr. G. P. H.
Memph. (Theb.)
Arm. Æth.
^a Deut. 6:16.
10:20.

μή ποτε προσκίψῃς πρὸς λίθον τὸν πῶδα σου. ⁷ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, ⁹ Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.

tuum. ⁷ Ait illi Iesus, Rursum scriptum est, Non tentabis dominum deum tuum.

¹⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ⁹ καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ταῦτά σοι πάντα δώσω, εἰὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. ¹⁰ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Ἐκίριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ¹¹ τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

⁸ Iterum assumit cum diabolus in montem excelsum valde, et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum, ⁹ et dixit illi, Haec tibi omnia dabo, si cadens adoraveris me. ¹⁰ Tunc dicit ei Iesus, Vade satanas: scriptum est [enim], Dominum deum tuum adorabis, et illi soli servies. ¹¹ (17, 6.) Tunc relinquit eum diabolus, et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

^r Deut. 6:13.

— ^ε

[¶] Theb.

— ^η

⁸ Mar. 1:14, 15. ^{ιθ}

[¶] Z

¹⁹ ¹² s' Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ¹³ καὶ καταλιπὼν τὴν Ἰαζαράν ἐλθὼν κατέκησεν εἰς Καφαρναούμ [¶] τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὀρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ¹⁴ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος, ¹⁵ Ἦ γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ¹⁶ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκοτίᾳ· φῶς εἶδεν μέγα, καὶ

¹² (12, 4.) Cum autem audisset quod Iohannes traditus esset, accessit in Galilaeam; ¹³ (19, 7.) et relicta civitate Nazareth, venit et habitavit in Capharnaum maritimam, in finibus Zabulon et Nephthaim; ¹⁴ ut impletur quod dictum est per Esaiam prophetam, ¹⁵ Terra Zabulon et [terra] Nephthaim, via maris trans Iordanem, Galilaeae gentium, ¹⁶ populus qui sedebat in tenebris lumen vidit magnum,

5. εσθην BCDZ. 1. 33. ("statuit" Latt.) Theb. *Eus.* D.E. 437^b. | †ισθην ζ . PL. rel. (Memph. ancep.)
6. και λεγει (B?)CDPL. rel. a.d. Memph. Theb. | και ειπεν B. *Be.* (?ver.9) Z. Vulg. *b.c.f.f.h.* *Eus.* D.E. 437^b. — του θεου] om. του D*.
— κατω] εντευθεν κατω C* (corr. 2). Syr. Hcl. mg. Memph. Theb. Arm. *Eus.* D.E. 437^b. (e Luc.) | Contra, MSS. et vv. rel. *Eus.* in Ps. 603^a. *Iren.* 318. *Hil.* 619^b. — περι σου] add. in omni via tua *Aeth.* — αρουσιω] αιρουσιω D.
7. παλιν] om. Theb. | antecedentibus jungunt 33. E. *b.f.g.h.* | ante εφη Syr. Crt. ante ο Ιησους a.e. Arm.
— ουκ εκπειρασεις] ου πειρασεις D. | Contra, *Eus.* in Ps. 603^a. (-σης LS). — κυριον τον θεου σου] Dominum tuum et Deum tuum Syr. Crt.
8. παραλαμβανει] λαμβανη K. — δεικνυσιν] εδειξεν D.
9. και ειπεν BCDZ. 33. Latt. *Orig.* i. 784^b. (vid.) | † και λεγει ζ . PL. 1. rel. — σοι παντα B. *Beh.* C* Z. 1. 33. *Am. For.* l. *Orig.* i. 294^c. 784^b. iii. 583^a. (παντα σοι παντα *Orig.* iii. 540^d.) | † παντα σοι ζ . C³DPL. rel. Vulg. *Cl. a.b.c.f.f.g.h.* *Iren.* 320. (et Lucae ascribit 319).

9. προσκυνησες] -σις C. | -σεις LΔE.
10. υπαγε] add. οπισω μου C²DZL. 33. EMU. *b.f.f.h.l.* Syr. Crt. Syr. Hcl. * Arm. *Aeth. Just. Tr.* 103. *Hil.* in MS. 620^a. (vid. cap. xvi.) | retro a.c.g.¹². *Orig. Int.* ii. 132^b. | non habent Bc*PA. 1. KSV. Vulg. *f.* Syr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. *Orig.* iii. 540^a. *diserte. Pet. Al.* (ap. Routh iv. 24). *Iren.* 319. *Tert. Scorp.* 15. *Hil.* 620^a. — κυριον τον θεου σου] Dominum tuum et Deum tuum Syr. Crt.
— προσκυνησεις] -σης PL. | -σις C. et mox λατρευσεις: L (sed non P) habet λατρευσεις.
11. διαβολος] add. usque tempus Syr. Crt. — αυτου] αυτω L. — αυτου] ipsi Jesu Syr. Crt.
12. ακουσας δε] † add. ο Ιησους ζ . C²PL. 1. rel. Vulg. *Cl. a.b.c.f.f.g.h.* Syr. Crt. Pst. & Hcl. Arm. *Hil.* 620^a. | om. BC* (vid.) DZ. 33. *Am. For.* k. Memph. *Aeth. Orig.* iii. 502^a. iv. 161^c. 398^c. *Eus.* H.E. iii. 24. (117). D.E. 438^c.
13. καταλιπων] BsCP. rel. *Orig.* iv. 161^c. 163^a. 398^c. | καταλειπων DZLA. 33. EM. — Ναζαρα B* *Beh.* Z. 33. *Orig.* iv. 179^b. | Ναζαραθ CPA. | Ναζαρεθ D. 1. EK MUV. Latt. Memph. *Orig.* iv. 161^c.

163^a. 398^c. *Eus.* D.E. 438^c. | † Ναζαρετ ζ . B** *Beh.* LSs. *Orig.* iv. 170^b.
13. κατοικησεν] κατοικησεν D. — εις] om. Δ.
— Καφαρναουμ BDZ. 33. Latt. Memph. *Orig.* iv. 161^c. 163^a. 170^b. 179^b. 398^c. | † Καφερναουμ ζ . CPL. 1. rel. *Eus.* D.E. 438^c. — την παραθαλασσιον D. | την παραθαλασσαν P.
14. λεγοντος] praem. του D.
15. γη Νεφθαλειμ] om. γη D. *Am.* | Contra, *Orig.* iv. 161^c. *Eus.* D.E. 438^c. | (Νεφθαλειν D. hic). — Ιορδανου] add. fluvium Syr. Crt.
— Γαλιλαια] Γαλιλαιας DL. *Am. a.b.c.f.f.g.h.l.* | Contra, *Hipp.* Frag. (ii. 25). *Eus.* D.E. 438^c.
16. σκοτια B(D). *Orig.* i. 683^a. (σκοτια B. *Beh.* D. praem. τη D.) | † σκοτει ζ . (C)L rel. *Hipp.* Frag. (ii. 25, 28). *Orig.* iii. 712^c. *Eus.* D.E. 438^c. (σκοτι C). hiat P.) σκοτω *Orig.* iv. 91^e. — φως ειδεν BC. 1. 33. *Am. f.f.f.h.* (hoc ord. a.b.c.g.h.) *Orig.* iv. 91^e. *Eus.* D.E.

S. assumpsit Cl. | 9. dixit ei Cl. | omnia tibi Cl. | 10. satana Cl. | om. enim Am. | 12. audisset Iesus Cl. | 13. maritimo Cl. | 14. adimpletur Cl. | 15. om. terra 33. Am. | Galilaea Cl. | 16. vidit lucem magnam Cl.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

IV. 17.

<p>B C D (P). (L) Δ. 1. 33. E K M S U V. Δ' κ σ u ch. 3:2. 10:7. v Mar. 1:16, 20.</p>	<p>ταῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέ- τειλεν αὐτοῖς. ¹⁷ ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσ- σειν καὶ λέγειν, ¹⁸ Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ²⁰ ¹⁸ v Περιπατῶν δὲ ἑπάρᾳ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμονα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. ¹⁹ καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ²⁰ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. ²¹ καὶ προβάς ἐκέιθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ²² οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. ²¹ ²³ Καὶ περιήγεν * [ὁ Ἰησοῦς] ²⁴ ἐν ὄλῃ τῇ Γαλι- λαίᾳ ²⁵ διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κη- ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ²² ²⁴ καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχον- τας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυ-</p>	<p>et sedentibus in regione et um- bra mortis, lux orta est eis. ¹⁷ (20, 6.) Exinde coepit Iesus praedicare et dicere, Paeniten- tiam agite: adpropinquavit enim regnum caelorum. ¹⁸ Ambulans autem iuxta mare Galilaeae vidit duos fra- tres, Simonem qui vocatur Pe- trus et Andream fratrem eius, mittentes rete in mare; erant enim piscatores. ¹⁹ (21, 2.) Et ait illis, Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum. ²⁰ At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. ²¹ (22, 6.) Et procedens inde vidit alios duos fratres, Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius, in navi cum Zebedaeo patre eorum, re- ficiennes retia sua, et vocavit eos. ²² Illi autem statim relictis reti- bus et patre secuti sunt eum.</p> <p>²³ (23, 1.) Et circumibat Iesus totam Galilaeam, docens in synagogis eorum, et praedicans evangelium regni, et sanans omnem languorem et omnem infirmiorem in populo. ²⁴ Et abiit opinio eius in totam Syriam, et obulerunt ei omnes male habentes, variis languori- bus et tormentis comprehensos, et qui daemonia habebant, et lunaticos et paralyticos, et cura-</p>
--	--	--

438^c. | † εἶδεν φως σ. PL. rel. (hoc ord. D.) Hipp. Frag. Orig. i. 683^a. iii. 712^c. || εἶδεν] εἶδον D. a.b.c.g¹.h. (μεγαν D).
16. καὶ τοῖς] om. καὶ D. b.c.g¹.h. | Contra, Vulg. a.f.ff¹. Orig. i. 683^a.
— τοῖς καθημένοις] οἱ καθημειοὶ D a.b. c.f.g¹.h. | Contra, Vulg. ff¹. Orig. i. 683^a. (τοῖς κατοικοῦσιν Eus. D.E. 438^c).
— χώρα καὶ] sic Am. f.ff¹.g². Orig. i. 683^a. Eus. D.E. 438^c. | om. a.c. Syr.Crt. | χώρα D* Vulg. Cl. b.d.g¹.h.
— φως 2^c.] lux magna Syr.Crt.
17. τοτε] add. γαρ D. (add. γουν Eus. D.E. 438^c).
— ὁ Ἰησοῦς] om. ὁ D.
— μετανοεῖτε et mox γαρ] om. Syr.Crt. Eus. D.E. 438^d. MS. (Schol. Gr.)
18. περιπατῶν δε BCP. rel. Vulg. ff¹. | παραγῶν δε D. a.b.c.f.g¹.h.m. Eus. D.E. 438^d. | (om. δε E*) | καὶ περιπατῶν L. || † add. ὁ Ἰησοῦς σ. LΔE. Vulg. Cl. a.c. h.m. Arm. | om. BCDP (vid.) 1. 33. KM SUV. Am. For. Tol. Harl. b.f.ff¹.g¹.l. Syr. Pst. & Hcl. Memph. Æth. Eus. D.E. 438^d. | add. Dominus noster Syr.Crt.

18. παρα] περα K.
— λεγόμενον] επικαλούμενον E.
— βάλλοντας] βαλοντες L.
— ἀμφίβληστρον] -στρος D*.
— ἀλιεις (et ver. 19) C.
19. αυτοῖς] add. ὁ Ἰησοῦς C². a.c.h.m. Syr.Crt. & Pst. Æth. | Contra, cdd. rel. Vulg. b.f.ff¹. Syr.Hcl. Memph. Arm. Eus. D.E. 438^d.
— ὑμας] add. γενεσθαι D. 33. Vulg. a.b.c.f. ff¹.l. Syr.Pst. (& Hcl. mg. MSS.) Æth. | Contra, BCLK. rel. h.m. Syr.Crt. & Hcl. txt. rel. Orig. i. 377^c. iii. 227^a. 540^{c-d}. 682^c. 683^a. iv. 167^c. Eus. D.E. 438^d. in Ps. 364^a.
20. δίκτυα] add. αυτων K. a.b.c.g¹.h.m. Syr.Crt. & Pst. Memph. Æth. | Contra, rel. Vulg. f.ff¹. Syr.Hcl. Arm. Eus. D.E. 438^d. | (K habet εὐθεως αφεν.)
21—22. om. 33.
21. εκειθεν] add. ολιγον Δ.
— Ζεβεδαίου C.
— sub finem] add. Jesus Syr.Crt. & Pst.
22. ευθεως αφεντες] αφεντες ευθεως K. (om. ευθεως a.b.g¹.h.l.)

22. το πλοιον a.d.f. Iren. Gr. 233. Eus. D.E. 438^d. | retia (Vulg.) b.c.f.f¹.g¹.h.l. Syr.Crt. — καὶ τον πατερα αυτων] om. Syr.Crt.
23. περιηγεν] add. ὁ Ἰησοῦς C* D. 1. 33. Vulg. a.b.c.f.ff¹.g¹.h.l. Syr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth. Eus. D.E. 438^d. | om. Bs Δ. rel. h. Syr.Crt.
— εν ὄλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ B. Ble. (Btly.) C. Syr.Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. (εν B. Ble. non habet Btly.) | † ὄλην τῇ Γαλιλαίᾳ σ. D. rel. Latt. Eus. D.E. 438^d. (terram Galilaeorum Arm.) || † add. ὁ Ἰησοῦς σ. C² ΔΕΚΜΣUVs. | om. B. Btly. Bc. C* D. 1. 33. Latt. Syr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth. Eus. D.E. 438^d. (vid. post περιηγεν).
— πασαν νοσον και] om. Δ. spat. vac. post μαλακίαν.
24. απηλθεν Bs D. rel. Eus. D.E. 439^a. | εζηλθεν C. 1. 33. Syr.Hcl.mg. Memph. Orig. ii. 788^a.
— ἡ ἀκοη αυτου] αυτου ἡ ἀκοη D. |

16. regione umbrae Cl. | 18. autem Iesus Cl. | om. in mare Am.* | 23. circumbat Cl.